

Izgradnja održive budućnosti: uloga ESG u transformaciji poslovanja i društvene odgovornosti

Elvira Koca

MENADŽERKA LJUDSKIH RESURSA
EUROTAY, KRALJEVO

U ovom izdanju ESG Chat istražujemo integraciju ESG faktora u strategiji poslovanja u tekstilnoj industriji. Razgovor otkriva važne aspekte održivog poslovanja, od regulatornih izazova do implementacije održivih tehnologija, pružajući uvid u budućnost ove industrije.

Koja su po Vašem mišljenju danas centralna ESG pitanja i izazovi, posebno u sektoru proizvodnje tekstila?

Vekovima je tekstil bio jedan od ključnih proizvoda međunarodne trgovine, a sama tekstilna industrija jedna od najstarijih, najvećih i najznačajnijih industrija na svetu. Danas, tekstilna industrija predstavlja savršen primer globalne industrije, gde nakon proizvodnje odevnog predmeta na jednom kraju sveta, gotovi proizvodi putuju i nekoliko hiljada kilometara do krajnjih korisnika na drugom kraju planete. Stoga se tekstilna industrija suočava sa ogromnim izazovom - kako zadovoljiti sve kriterijume održivog razvoja, zadovoljiti potrebe sadašnjice, a istovremeno ne ugroziti sposobnost budućih generacija da zadovolje svoje potrebe.

Agenda 2030, koja obuhvata 17 ciljeva u pogledu održivosti, ističe tri ključne dimenzije održivog razvoja i to: ekonomski rast, socijalnu inkluziju i zaštitu životne sredine. Ovi aspekti su međusobno povezani, te njihovo efikasno upravljanje zahteva holistički pristup održivosti. Svesni odgovornosti prema okolini, društvu i ljudima, naša kompanija nikada nije bila zadovoljna unapređenjem poslovanja isključivo kroz pružanje usluga našim klijentima. Naši temelji uspeha i razvoja leže u principima održivog poslovanja i razvojnim strategijama koje sprovodimo u svim segmentima našeg delovanja.

Koji su ključni regulatorni izazovi s kojima se tekstilna industrija suočava u pogledu usklađenosti sa ESG i kako se kompanije prilagođavaju da bi odgovorile na te izazove?

Svesni činjenice da je održivost postala jedan od ključnih elementa konkurentne prednosti i da sa uspešnom integracijom ESG ciljeva u naše poslovanje, imamo veće šanse za dugoročni uspeh i prosperitet, trudimo se da budemo u skladu sa propisima i potrebama. Osim što je usklađivanje održivog poslovanja postalo poslovni imperativ za nas, implementacijom istih došli smo do spoznaje da je to postala i naša moralna obaveza prema nama kao pojedincima kao i široj zajednici.

Tekstilna industrija se suočava sa značajnim regulatornim izazovima u pogledu usklađenosti sa ESG principima, posebno u smislu propisa o zaštiti životne sredine, klimatskih promena, društvene odgovornosti i korporativnog upravljanja.

Kao društveno odgovorni poslodavac, težimo da prilagodimo i implementiramo odgovarajuće politike, procedure, regulative i prakse u tokove poslovanja.

“ Danas, tekstilna industrija predstavlja savršen primer globalne industrije, gde nakon proizvodnje odevnog predmeta na jednom kraju sveta, gotovi proizvodi putuju i po nekoliko hiljada kilometara do krajnjih korisnika na drugom kraju. ”

To podrazumeva ulaganje u održive tehnologije, sertifikaciju i sprovođenje revizije lanca snabdevanja. Ovaj angažman ne samo da doprinosi zaštiti životne sredine i unapređenju društvene odgovornosti, već takođe gradi poverenje sa našim interesnim grupama i doprinosi održivosti celokupne tekstilne industrije.

Stoga ESG agendu treba da posmatramo i razumemo kao šansu i mogućnost da unapredimo sebe i svoje poslovanje. Iako možda deluje da se kompanije „takmiče“ ko će brže, bolje i više, suština je da ovde svi igramo u istom timu i da je pitanje samo kada ćete uskočiti u ovaj brzi voz i koliko ćete biti kreativni, inovativni i spremni da se uhvatite u koštac sa izazovima.

Na koji su način ESG pitanja integrisana u strategiju i procese kompanije Eurotay? Možete li nam dati primere konkretnih inicijativa?

Prednost koju imamo kao korporacija koja posluje u više zemalja bila je ključna u postavljanju dobre prakse već na samom početku našeg poslovanje u Srbiji. Od 2017. godine, kao korporacija, radimo na godišnjim izveštajima održivog poslovanja u skladu sa GRI indeksima, a sa ponosom delimo rezultate održivog poslovanja Eurotaya u izveštajima za 2021. i 2022. godinu.

Nakon pet godina rada i zajedničkog puta ka održivosti sa svojim zaposlenima, iznedrili smo izvanredne rezultate. Radionica "Naše Slovo" pružila je zaposlenima priliku da učestvuju u kreiranju održive strategije naše kompanije, razmatrajući tri ključna aspekta: "E" za ekološki uticaj, "S" za društveno okruženje i "G" za korporativno upravljanje. Na taj način smo u srcu tekstilne industrije Srbije, stvorili Eurotay koji nije samo poslovno preduzeće, već i simbol održivosti.

U sklopu naših napora da poslujemo održivo, Eurotay se ističe po ulaganju u održive tehnologije. Kao proizvođači tekstila, svesni smo da trošimo vodu, jedan od najvažnijih resursa planete.

Naša primarna strategija za smanjenje potrošnje vode bila je izgradnja složenih sistema za prečišćavanje otpadnih voda na početku osnivanja fabrike. Jedan od najvećih uspeha u ovom domenu jeste svakako činjenica da prečišćenu vodu nakon ciklusa za prečišćenje, ponovo vraćamo u proizvodni proces i na taj način minimiziramo količine korišćenja izvorne vode.

Koliko svest potrošača o potrebi za održivim i etičkim poslovanjem utiče na tekstilnu industriju i ESG strategije kompanija

Veoma je važno prepoznati ulogu koju svest potrošača igra u oblikovanju ESG strategija u poslovanju.

Kao proizvođači tekstilnih proizvoda, posebno teksasa, ističemo važnost saradnje sa brendovima za koje proizvodimo. Verujemo da naši poslovni partneri, odnosno klijenti koji direktno utiču na proizvod, igraju ključnu ulogu u održivosti. Kroz zajednički rad, strategija našeg poslovanja je prilagođavanje potrebama potrošača i plasiranje značaja održivosti kroz detalje proizvoda.

Vođeni zajedničkim ciljevima o održivosti i razvoju, od 2021. godine na proizvodima proizvedenim u našoj poslovnici umesto plastičnih etiketa i upustava za pranja možete naći papirne etikete. Ove etikete ne samo što sadrže informacije o poreklu proizvoda i zemlji proizvodnje, takođe pružaju i detaljne smernice o načinima recikliranja proizvoda nakon upotrebe. Pored toga, kako bi smo upotpunili našu misiju transparentnosti, na etiketama se takođe nalaze detaljne informacije o tome koliko je i na koji način resursa utrošeno prilikom proizvodnje proizvoda koji koriste. Verujemo da ovim koracima možemo postaviti temelje za dugoročnu promenu svesti kod svih korisnika naših proizvoda, naglašavajući važnost održivosti naše industrije.

Kao internacionalna kompanija, u kojoj meri i na koji način uzimate u obzir ESG performanse drugih aktera u lancu vrednosti?

U domenu našeg poslovanja kao proizvođača za određeni brend od suštinske je važnosti biti svestan svoje pozicije i mesta u lancu poslovanja. Kao što naši klijenti od nas očekuju da poslujemo u skladu sa njihovim normativima održivog poslovanja, tako i mi kao proizvođači u svom domenu i sa svojim saradnicima uspostavljamo određene standarde koje pratimo kroz određene performanse.

Bitno je istaći da unapređenje jedne industrijske grane često dovodi do razvoja i ostalih grana koje su usko vezane za određeni segment poslovanja. U tom kontekstu, razvoj digitalizacije podataka igra ključnu ulogu. U tekstilnoj industriji, postoji niz platformi koje pružaju informacije o proizvođačima, posebno u vezi sa održivim razvojem. Ove platforme doprinose kako u odabiru partnera, tako i u pružanju dobrih primera poslovanja u oblasti održivosti. Samim tim, nude mogućnost kompanijama da efikasnije procenjuju ESG performanse svojih dobavljača i izaberu partnere koji dele iste vrednosti o održivosti.

Za nas kao poslodavca, 2022. godina bila je ključna za naše napore u održivosti. Tokom ovog perioda, obnovili smo naše sertifikate OCS, RCS, GOTS, GRS koji podržavaju održivu proizvodnju pamuka i u 2023. godini stekli sertifikat Regenagri. Najveći uspeh sa aspekta standardizacije i sertifikacije jeste svakako HIGG koji je nezaobilazan pokazatelj u pogledu transparentnosti poslovanja sa aspekta zaštite životne sredine. Važno je napomenuti da se prilikom sklapanja saradnje sa određenim partnerom, vrši provera standardizacije i sertifikata koje isti poseduju. Pored toga, razmenjuju se iskustva dobrih praksi i, ukoliko postoji mogućnost, iste se implementiraju. Ni jedna industrija, manji ili veći poslodavac se ne može posmatrati zasebno. Svi zajedno činimo jedan sistem u kojem svako ima jednako važnu ulogu.

Kako performanse u oblasti ESG utiču na investicije i finansiranje u sektoru tekstila? Koje trendove uočavate u ovoj oblasti?

Performanse u oblasti ESG postaju nezaobilazan faktor prilikom donošenja investicionih odluka i ulaganja u postojeće proizvodne procese, a kompanije koje ozbiljno pristupaju ovom načinu poslovanja prepoznaju se kao lideri na tržištu.

Što se tiče trendova u tekstilnoj industriji primetan je rastući trend održivog finansiranja, pri čemu se sve više kreditnih i investicionih fondova okreće podršci održivom poslovanju. Ovi trendovi obuhvataju nekoliko ključnih aspekata i to težnju ka održivoj proizvodnji što podrazumeva korišćenje recikliranih materijala, smanjenje potrošnje vode i energije, zatim razna ulaganja u organske materijale i najbitnije ulaganje u obnovljive izvore energije.

Kao što je bilo reči o projektu za prečišćenje otpadnih voda i njegovoj važnosti, postoji još niz prodivhata u godinama koje su iza nas koji su doprineli da budemo prepoznati kao konkurentan i održiv poslodavac.

Ono što je velika prednost tekstilne industrije jeste svakako mogućnost reciklaže materijala. Svima je već uveliko poznato da se adekvatnom selekcijom otpada, kao i njegovom preradom iznova i iznova dobija materijal koji se koristi u ponovne proizvodne procese. Osim što se u našim proizvodnim pogonima koristi reciklirani materijal, takođe se koriste i savremene tehnologije u vidu automatskog doziranja, koje omogućavaju minimalno korišćenje hemikalija.

Pored toga, kako bismo stvorili zdraviju i bezbedniju radnu okolinu za naše zaposlene u proizvodnim pogonima Eurotay kompanije se koriste automatski roboti prilikom spreja koji je jedan od neizostavnih procesa u izradi naših proizvoda. Samim ulaganjem u savremene tehnologije u našim proizvodnim pogonima zahvaljući sistemu Organic Rankine Cycle, stvorili smo mogućnost da paru koju stvaramo prilikom proizvodnih procesa, koristimo za grejanje proizvodnog pogona i na taj način čuvamo potrošne resurse. Bitno je napomenuti da sva ova ulaganja su dugoročnog karaktera i kao takva omogućavaju poslodavcu da ostane u koraku sa trendovima u različitim oblastima.

“Velika prednost tekstilne industrije je mogućnost reciklaže materijala. Poznato je da se adekvatnom selekcijom otpada, kao i njegovom preradom iznova dobija materijal koji se koristi u proizvodnji.”

Koju ulogu igra tehnologija u postizanju ESG ciljeva? Možete li navesti primere inovativnih rešenja u ovom smislu?

Digitalizacija je jedna od bitnih transformacija koja omogućava preduzećima da poboljšaju efikasnost poslovanja i prate savremene trendove. Uvođenje sistema kao što je Digitay Automation System u naše proizvodne pogone bio je prvi korak ka poboljšanju radne okoline za naše zaposlene. Umesto tradicionalnog načina praćenja performansi zaposlenih, gde se bespotrebno koristio papir, uveli smo sistem tableta gde svaki zaposleni dobija priliku da pristupi informacijama o svom radu i efikasnosti u bilo kom trenutku i za željeni period, što je olakšalo praćenje aktivnosti i napretka zaposlenih pojedinačno.

S obzirom na to da zapošljavamo preko 1000 ljudi, teško je pratiti potrebe zaposlenih i prikupiti njihove predloge i sugestije prilikom poslovanja. Zbog toga smo se okrenuli inovativnim rešenjima poput Taypa VOW aplikacije, koju smo uveli 2020. godine. Ova aplikacija omogućava našim zaposlenima da anonimno izraze svoje ideje, predloge i dobiju povratne informacije putem svojih pametnih telefona, čime se olakšava komunikacija i podstiče motivacija zaposlenih. Još jedna od novina jeste anketa o zadovoljstvu zaposlenih koja se takođe sprovodi putem ove aplikacije, što nam omogućava da kontinuirano pratimo njihove potrebe i unapređujemo radno okruženje u svim našim fabrikama.

Tako smo zahvaljujući predlozima naših zaposlenih bili organizatori i učesnici mnogih obuka, panela, društvenih aktivnosti i što je najbitnije stvorili prostor u kome naši zaposleni u svakom trenutku mogu da vide napredak i razvoj svoje kompanije kao i da dobiju povratne informacije za sve ono što je njihov domen interesovanja.

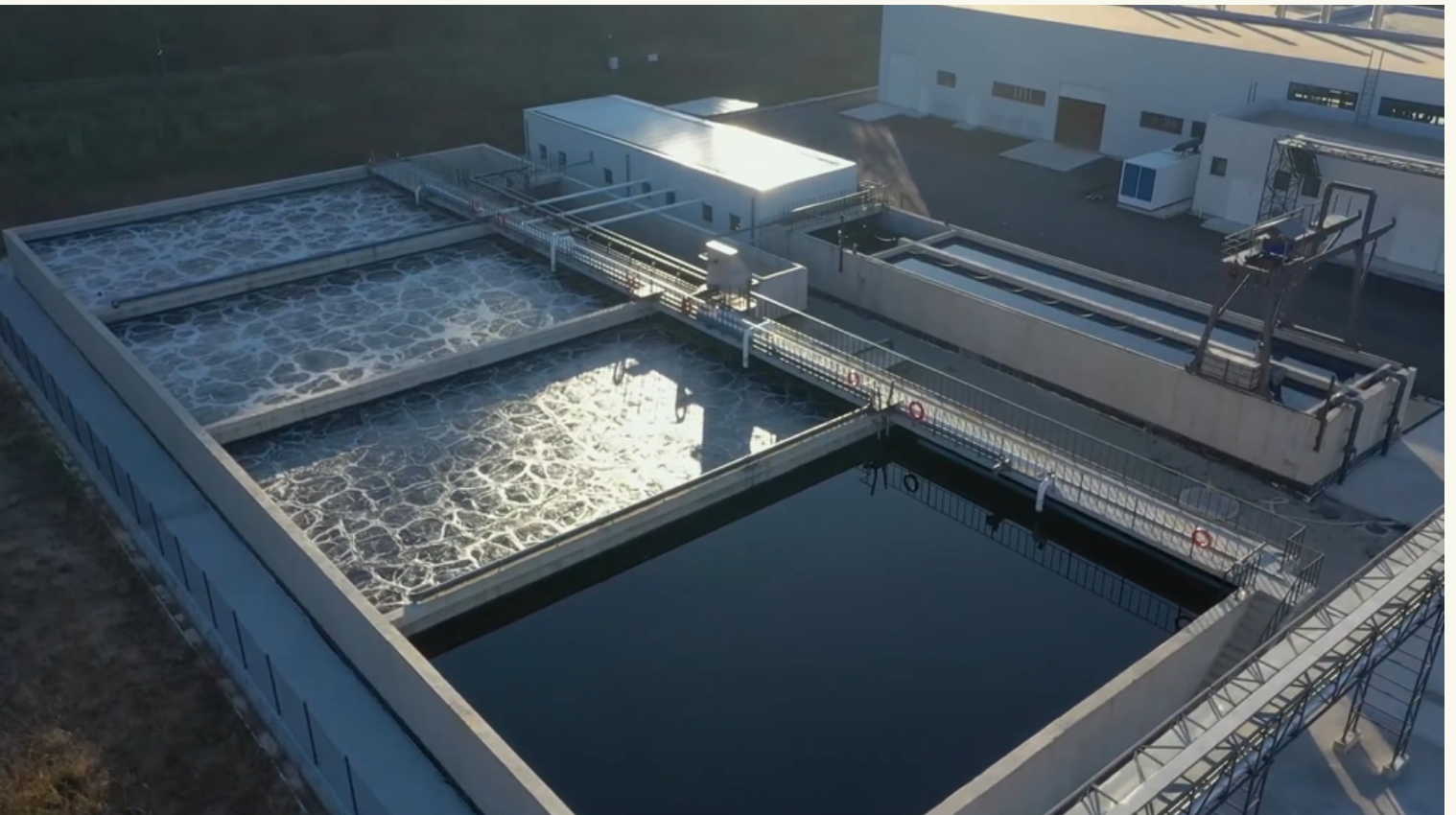
Koji su glavni izazovi u implementaciji ESG kriterijuma kod nas? Koje su u ovom pogledu specifičnosti vašeg sektora?

Održivost i razvoj je domen koji je dobio na značaju poslednjih godina i kao takav još uvek evoluira. Pored finansijskih sredstava koja je neophodno izdvojiti da bi poslodavac mogao biti prepoznat kao održiv samim tim i konkurentan, ono sa čime se susrećemo jesu zakonske i druge regulative koje bi se morale menjati u skladu sa promenama koje nastaju u ovoj sferi poslovanja. Kao zemlja čija je privreda u usponu neophodno je biti u koraku sa potrebama, promenama i adekvatnim rešenjima pri adaptaciji istih.

Postoji li balans između finansijskih i ESG ciljeva? Šta biste rekli malom privredniku koji bi Vam postavio ovo pitanje?

Svakako postoji široko rasprostranjeno priznanje da je uspostavljanje ravnoteže između finansijskih/poslovnih ciljeva i ciljeva ESG-a ne samo izvodljivo, već i progresivno od vitalnog značaja za održiv uspeh.

Ohrabrila bih vlasnike malih i srednjih preduzeća da razmišljaju o ESG-u kao o prilici da unesu inovacije u svoje poslovne strategije, da se izdvoje iz gomile i na taj način postanu prepoznatljiviji.

Problemi sa kojima se susrećemo u našem sektoru jesu podindustrije bez kojih je nemoguće poslovati, a kojih u Srbiji ili nema, ili nisu u skladu sa ESG kriterijumima, a kao takvi nisu pogodni za saradnju. Ono što bi svakako bilo od velikog značaja jeste prepoznavanje tih postojećih srednjih ili malih preduzeća i uređenje posebnih olakšica kako bi se adekvatno integrisali u sistem održivog poslovanja.

Zamislite to kao priliku da postanete kreativni sa načinom na koji posao funkcioniše, pronalazeći nove i održive načine za postizanje ciljeva. Ova vrsta inovacije nije dobra samo za planetu, već može da bude i 'game-changer' za vaše poslovanje.

O našoj sagovornici

Elvisa Koca, diplomirala je na odseku za Međunarodne odnose, a zatim je započela svoju profesionalnu karijeru 2017. godine kao lice odgovorno za ljudske resurse sa fokusom na zaštitu životne sredine.

Njena ranija iskustva u ovoj oblasti su probudila duboku svest i interesovanje za zaštitu životne sredine i održivost. Za sedam godina posvećenog rada u razvoju i implementaciji strategija korporativne društvene odgovornosti, Elvisa se istakla u ulozi Menadžera ljudskih resursa i održivog razvoja.

Već par godina aktivno učestvuje u raznim društvenim aktivnostima i panelima sa ciljem unapređenja znanja u ovoj oblasti.

Njen doprinos je odigrao ključnu ulogu u uspehu kompanije Eurotay, koji je postao lider u primeni održivih poslovnih praksi u tekstilnoj industriji. Uz njenu stručnost i angažman, implementirani su brojni projekti koji su doprineli održivosti poslovanja, postavljajući standarde za industriju i demonstrirajući važnost korporativne odgovornosti u današnjem poslovnom svetu.